

Előfizetési árak:
Egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetők mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.,
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A mi képviselőnk

Kerületünk újonnan megválasztott képviselője — mint tudva van megrongált egészségének helyreállítására Abbaziába utazott s onnan a napokban tér haza. Mint halljuk ünnepélyes fogadtatására már nagyban készülnek a különböző testületek, körök, kik közt legelső sorban megemlítendőnek tartjuk a község egyetemének képviselőjét következőképpen a község akaratának kifejezőjét is a képviselőtestületet. A fogadtatás módzatának megállapítása czéljából tegnap értekezletet is tartottak a képviselők, az erre vonatkozó megállapodások előttünk nem ismeretesek, mindenesetre azonban olyanok, a melyek a testülethez mellok.

Az új képviselő iránti szeretet tehát megnyilatkozik: kétségkívül ő azt meg is érdemli, mert a közügyeknek mindig derek harczosa volt s azt hisszük, hogy az lesz ebbeli új minőségében is. De egy országgyűlési képviselőnek az ország ügyeinek elintézésén, a törvényalkotásban való részvételén kívül nagyon sok kötelességei vannak kerületében is, rendszerint ezekben fő a képviselő urak feje, mert a választópolgárok olyan ügyes-bajos dolgaikkal, aitol utánjárásra, informálásra van szükség, rendszerint a követjüket szokták igénybe venni. De nemcsak egyesek érdeke, hanem egyes községek is sok esetben kenytelenek a képviselő közbenjárásával kikérni. Különösen a gödöllői választókerület 26 községe közül nem egy lesz, a mely ily czélból igénybe veszi képviselőjét.

Mindazok, a kiknek módjukban volt Volfner Tivadarral érintkezni s az ő közbenjárását, támogatását valamely dologban kikérni — pedig ilyeneknek voltak a közéletben való szereplésének ideje óta elegenden — mindany-

nyian elismerték róla, hogy rendkívül jó modorával es erélyével ezt, a mit tőle kívántak kivitte s nem nyugodott addig, míg czélját ez irányban el nem érte. A múltban való ebbeli tevékenysége biztos reményt nyújt nekünk a jövőre is s ez okból mi is helyenvatonak tartjuk, hogy őt képviselői minőségében ünnepélyesen fogadják es üdvözöljék.

Ne legyen ez az üdvözlés es tisztelges nagy feltűnést keltő, hanem legyen az komoly es mello.

Mi nem vagyunk barátai az úgynevezett faklyás-zenének, vektére is az ilyennek alkalmazása a jelen esetben nincs helyen. Országos hírü kapacitások, ha valamely nagy dolgot kívántak, tarthatnak igényt az üdvözlésnek ilyen nemere, de egy újonnan megválasztott képviselő, kinek ebbeli minőségében érdemei meg nem is lehetnek, kétségen kívül ilyenre nem is reflectál.

A mi képviselőnk, kinek komoly gondolkodásmódját alkalmunk van ismerni, bizonyára megelegszik az üdvözlésnek es tisztelgesnek más nemével is.

De van ennek más oka is, amiért nem vagyunk a tervbe vett faklyászenő adása mellett. A választási harcban feltűzött kedélyek meg le nem hűltek: minek volna ilyen demonstrációval a lángot újra felszítani. Felidezni újra azt, hogy eretien szuhanczok tüntetése meghiúsítsa azt a czélt, amit az üdvözlő fogadtatás által elérni akarnak.

Vegre meglepően tapasztaljuk, hogy Ujpesten kezdi felütni a fejet az antiszemizmus: talán ideérkezett a szele Beesből, a hol javában dühöng: ez csak taplalek volna annak kifejlődéséhez.

Ujpesten komoly gondolkodású polgárai bizonyára letesznek ilyen körülmények között

a tervről s az üdvözlés olyan módját fogják választani, amely nem ad alkalmat ellentűntetésekre.

A mi képviselőnknek pedig ugyis mindegy, hogy a szeretet es ragaszkodás akármilyen módon nyilatkozik is meg a polgárság részéről: elég biztatás lesz ez reá nézve, hogy honatyai kötelességet úgy teljesítse es kerületének érdekeit úgy képviselje, amint azt tennie egy ambíciózus embernek es egy jó hazafinak kell.

Adja Isten, hogy ebbeli törekvéseiben minél kevesebb akadályra találjon s azt a kellő siker koronázza mindig!

Ismételten üdvözöljük a mi szeretett új képviselőnkkel!

Telefon-Hirmondó Ujpesten.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, 1896 november.

Ma kaptam meg a hivatalos értesítést a kereskedelmi miniszteriumban arról a fontos tenyről, hogy a budapesti *Telefon-Hirmondó* vállalatnak *Dániel Etnó* miniszter megadta az engedélyt, melynek alapján a vállalat *képítheti vezetékeit egészen Ujpeستig.*

E hír nagy fordulatot jelent Ujpeست életében!

Minden további intézkedés nélkül Ujpeست egy csapásra a főváros részévé lesz. A Telefon-Hirmondó vékony sodronyszála, mely a budapesti központtól Ujpeستig vezet, szorosabban kapcsol bennünket a fővároshoz, mint bármely más hivatalos határozat. Megteremtí a legerősebb kapcsol! a szellemi.

Az a félora távolság, meg a villamosvasút daczára meg mindig fennáll, másodpercokra zsugorodik össze, mert a Budapest közönségének érdekeit szolgáló hírek ugyanabban a pillanatban Ujpesten is köztudomásuakka valnak. — es a mi szellemi élvezet méltó Budapesthez, annak részesei e valunk mi is. A mi fenséges gondolatot a költő, az

A „KOZÉRDÉK” TÁRCZÁJA.

Félt a feleségétől.

Fordította: *Matild.*

Ama néhány közé tartozott s ő, kik rajongva szeretnek, szerelemből házasodnak s a remelt mennyország helyett poklot találnak.

Hozzájárul még az is, hogy gyöngé volt, a balsors által reá rót terhet elviselni, vagy elene küzdeni; csak magában sóhajtozott csak bensőleg jajdult fel újra meg újra, mialatt azon gondolkodott, hogy hogyan menekülhetne meg legbiztosabban gyötrelmeitől. Legjobbna látszott ama terve, mely szerint a megmérhetetlen tenger válasza el őt a feleségétől; e terv kivétel a legnagyobb kitarással, türelemmel es a legravaszabb elővigyázattal dolgozott.

Szerzett uti levelet s egy tekintelyes pénzösszeggel, melyet nagy sokára öszekuporgatott magának, azon ürügy alatt, hogy üzleti dologban kell elutaznia, szerencsésen Angolországba jutott, honnet az első gőzössel Rio Janerió felé hajózott. A szabadsággal együtt megjött előbbi jövedéye es szeretetreméltósága, pénze volt, fiatal es szép volt, nem csoda tehát, ha a császári városban nemsokára barátokra tett szert s előkelő családoknál szívesen látták.

E családok egyikét különösen gyakran látogatta meg, mert Donna Mária a házi ur leánya igen szép volt s megszerelte őt. Gyámoltalan barátunk gyöngé volt ahhoz, hogy e szenvedély ellen küzdjön.

Szerencsétlenségére a papa nem csak hogy reá jött a titkos levelezésre, hanem egyszersmind meglepte a fiatalokat egy gyöngéd találka alkalmával.

Ekkor a heves delvideki legszenvedélyesebben kell ki ellene s a szegény jambor úgy állt ott előtte, mintha az utolsó oráját várna. A braziliai azonban csakhamar lecsillapodott, mert a baj nem volt éppen olyan nagy, könnyen jóvá lehetett tenni.

Azert a reszkető szerelmeshez fordulva mondta: »Jo, elfogadom» őnt vőmnék. Ön nőül fogja leányomat venni, a lehető legrövidebb idő alatt.

Ma ki tudta volna szegény nyögni »Uram én már nős vagyok» — úgy itt ez államban — biztosan halálhíja: azert ovakodott erről említést tenni, de meg nem is volt ura egyetlen szónak se.

Hallgatását a braziliai, szerencséjére a nagy boldogságnak tulajdonította; hiszen Donna Mária egész Rio Janerióban a legszebb leány es a legszebb örökös nő volt. De ki irbatja le azt a félelmet, mely a boldogtalan boldognak szívet összeszorította. Gondolkodott es gondolkodott fölötte, hogy hogyan me-

nekülhetne meg, de nem jutott semmi az eszébe, minthogy újra a tenger által választja el magát mennyas-zonyától. Igen ám, de ez alkalommal lehetetlen volt a szökni. Titokban el nem utazhatott már csak azért sem, mert ott kelle maradnia azonnal a szigorú apósna!

Igy érkezett el az esküvő napja, aunkül, hogy elhatározásra jutott volna.

Ugy meut mint egy áldozati bárány a vágohidra s kimondta az »igen» szót. Mint ismeretes a gyöngé emberek mindenre képesek, felelemből néha oly dolgokat követnek el, melyek a legbátrabbat is visszaszajtják. De megadatott nekik egyszersmind az az előny is hogy elfelejtik azt a mit tettek, mihelyt elvonul előttük a fenyegető vesz.

Barátunk Rio Janerióban biztosnak érezte magát, azt hitte, hogy ott senki se bizonyíthatja reá a kéltős házasság vetkét. Néhány esztendő kellemesen telt el reá nézve s ha nem látta volna naponkint apósát, — kinek arczalata az alvó vulkánhoz hasonlított, ha nem félt volna attól, hogy egyszer mégis csak reá jön az igazságra, — egészen boldog lett volna. De e fel boldogságnak is mihamar végére ért.

Apósa ugyanis több hamburgi kereskedővel állott összeköttetésben, a kikkel nagyszerű üzleteket kötött; így egyszer eszébe jutott, hogy egy bizonyos ügyet Hamburgban csak személyesen intézhet el.

iro agya megszűl s a mit ihletett művész dal-
lamos szóval ad tudtára Budapestnek, abban
gyönyörűségünk fog telteni nekünk is. A mi
dal terem nagyevű eukészek ajkán, zene
világhíre szert tett művészek nyirettyűje
elött, eljut mi hozzánk is és megnevesíti lel-
künket, mint ahogy ahítattal tölti be a lelket
a tova szálló harangszó.

Gazdasági életünk hirtelen fel fog len-
dülni, mert a gyáros, a vállalkozó, a keres-
kedő egyformán értesül a budapestiekkel és
az elkészt értesítés okozta karok vagy hál-
ranyók alól fel lesz mentve. A Telefon-Hir-
mondó gazdasági, kereskedelmi és közveti ér-
tesítései oly kiválóak és megbízhatóak, hogy
ugy mint Budapestben nálunk is nyugodtan
biztatja rajok magát az üzletember. Ennek
réven Ujpesti intelligenciája meg fog szapo-
rodni, mert a helybeli vállalkozók, gyárosok
vagy nagyobb kereskedők nem lesznek keny-
telenek főnök vagy irodai tartani a központ-
ban, Budapestben, de biztos értesítéshez jutva
itt, magánlakásaikat, irodáikat is itt helye-
zik el.

A gyorsabb kiszolgálat révén nagy hiába-
való s ha csak kis költséggel is jár, de nagy
időt emesztő utat takarítanak meg Ujpest lak-
kói, kellő időben értesülve azokról a változá-
sokról, melyek előre nem láthatása utra kész-
tetne. A színházakban, a hatóságokban, az
üzletvilágban orárol-orára változhat az előre
megállapított rend és csakis az időhöz nem
költött Hirmondó révén tájékozódhatik ezek
felől a közönség. Viszont nagy élvezethez jut-
hat éppen ez uton Ujpest közönsége, melyek-
ről a hírlapok utján csak csekély értesítés,
máskülönben Budapest lehetős polgársága
kész örömmel választandó nagyobb számmal
Ujpestet nyaraló helyenként, ha itt teljes nyuga-
lommal áldozhatna egészsége helyreállításá-
nak, ha közvetlen összeköttetésben állanánk
Budapesttel. Így a folytonos aggodalom za-
varja nyugalmat, emesztli idegzetét, de meg-
szerezve a kívánt feltételeket a Telefon-Hir-
mondó utján, a váratlanul jött veszedelem
elhárításának módját látva, megnyugvást lel
a nyaraló és szívesen tölti a nyarat családost-
tal körünkben.

A főváros intelligenciájának itt tartó-
dása és a Telefon-Hirmondó nemesítő
hatása alatt fejlődik az ipar, fejlődnek az
igények, a mivel karöltve jár, az ipar, a ke-
reskedelem, a művészet növekedése, azaz az
anyagilag jól gyarapodása.

Beké idején osztolni fogunk a buda-
pestiekkel a Telefon-Hirmondó nyújtotta
minden gyönyörűségben. Hisz nekünk, a kik
tel idején az idő viszonylaga, a közlekedés
nehézsége miatt el vagyunk zárva Budapest
színházaitól, megbecsülhetetlen szolgálatot
tesz a Telefon-Hirmondó, hogy lakásunkra
hozza az opera és népszínház előadásait,
nem is szólva azokról a hangversenyekről,
melyeken részt szokott venni a budapesti
művészgárda színe-java. Ha egyebet sem

Hiába emelt kifogásokat a vó az elutazás
ellen, az após az elutazás idejét meghatá-
rozta, leányának és vejének el kellett őt
kísérniök.

Oh mi csoda felelemmel kelt utra szegény
barátunk. Remegve lépett a szárazra, láztól
gyötörve érkezett a városba, nem kell-e lép-
ten-nyomon álltól tartani, hogy első feleségé-
vel találkozik? Felelmé oly nagy volt, hogy
ágyba döntötte.

A leghíresebb orvost hívták ágyához,
ki megérkezve első bevezető szavak után
megszólította a beteget:

»Ön is visszajött . . . uram?»

»Ön ismer engem?»

»Hiszen házi orvosom voltam első naje szü-
leimnek.»

»Felesége?« kiáltottak egyszerre mind s a
boldogtalan eszméletlenül rogyott parnaira.
Midőn eszméletet visszanyerte Donna Maria
egyedül állt ágyánál, de mosolyogva és nem
sokára minden kitudódott.

Első felesége alig fel évelt elte tni eluta-
zását. E hirre mázsányi teherrel könnyebült
meg szíve; ok nélkül felt tehát nejtől,
mert az, midőn másodsor nősült, már
nem elt.

Ez órától fogva a legegészségesebb, legvi-
dámabb és legboldogabb emberre lett.

nyújtana ez a vállalat, min azt, hogy annak
réven pompás atviteiben itthon hallgathat-
juk meg a fővárosnak bármely színházának,
de főleg az operaházának előadásait, mar ak-
kor is főmeges pártolásra méltó. Hat meg te-
kintelbe veve a nyújtott többi előnyt!

A vállalat csak a legutóbbi időben lep-
telte életbe azt az újást, hogy érdekes hírek,
fontos események vagy minden olyan alká-
lommal, a mikor a közönség érdeke a gyors
értesítést megkívánja, egy trombita hanghoz
hasonló jelzéssel hívja fel a közönség figyelmét.
Ránk nézve, a kik más után semmiképp sem
értesülhetünk, ez kétszeresen is fontos.

A felsoroltak Ujpestnek oly lenyeges érde-
ket szolgálnak, hogy jövőendő boldogulásunk
kérdése függ a Telefon-Hirmondó kivételése-
től.

Értesítésem szerint a vezetők Ujpestig
való kiegészítésének biztosítására elegendő öt-
száz előfizető, a mi Ujpesten nehézséggel
aligha fog okozni. De azért meg kell indítani
a társadalmi mozgalmat, mely hivatva lesz
bizonyítani, hogy Ujpest méltó a főváros-
hoz és polgáraiban meg van az intelligenciának,
jobb izlésnek és főrekvésnek minden feltétele
és meg is érdemli, hogy ez a központban el-
ismeréssel és viszonzással találkozzék.

Ujpesten nagyszámu a tehetsős polgárság,
sok az üzletember. Ha ezek kezét fognak, a
siker nem maradhat el.

A Telefon-Hirmondó Ujpesten való meg-
honosítása érdekében szerkesztőségünk alá-
írási iverket nyit; felkérjük emellegva azokat,
kik a Telefon-Hirmondóra előfizetni ohajtanak,
szíveskedjenek a szerkesztőségben (főút
20.) kitölt aláírási iver magukat aláírni. A
kik pedig előfizelők gyűjtésére is vállalkoz-
nak, ugyanott aláírási iverket vehetnek át.

A Telefon-Hirmondó előfizetési ára ha-
vonként 1 ftt 50 kr., naponként tehát 5 kr.;
ez oly csekély összeg, amit minden család
szívesen áldozhat, az ellenértéként nyújtott
élvezetekért és biztos értesüléseken alapuló
hírekért. Más városok nincsenek olyan sze-
reces helyzetben mint Ujpest e tekintetben
van, mert önként kínálkozik az alkalom a
szabad egyik vívmányának a beszélő újságnak
bevezetésére. Azok a városok bizonyára kapva-
kapnának rajta, hogy ilyenhez jussanak. Hisz-
szük, hogy Ujpest lakosai is azon lesznek,
hogy a Telefon-Hirmondó itt mielőbb lete-
sülhessen. Aláírásook gyűjtésére, legalkalmas-
abb volna ha az egyes körök, egyesetek ven-
nenek ki aláírási iverket s az előfizetők gyűjté-
set tagjai sorában eszközölnék.

Megjegyezzük végül, hogy a Telefon-Hir-
mondó bevezetésért külön díjat fizetni nem
kell s a havi 1 ftt 50 krom kívül semmiféle
más költség az előfizetőt nem terheli.

Az ujpesti ipartestületi titkár.

As Ujpestet érdeklő országgyűlési választás
lezajlása után visszatérünk tulajdonképpen
hivatalunkhoz: a közönség s így közvetlenül
is a közönség lakosait közelebből érintő dolgok
szellőztetéséhez.

Az embereknek magánügyeivel foglal-
kozni tisztességtelen cselekedet viszont az
embereknek a közlekedésben viselt dolgaikról a
sajátjának megemlékeznie kötelessége.

Mint a ezim is elarulta, ezáltal az ujp-
esti ipartestület titkárjáról: *Pohl Károly*-ról
van szó.

Sajnos, ennek az ujpesti derék ipartestü-
letnek szellemi munkasáról jot semmit, ros-
szat ellenben sokat jegyezhetünk fel.

Nem irhatjuk a fenyoldalái közé azt sem,
hogy annak idején feire dobva a nehéz kalap-
pácsot, semmi képzettséggel, korlátolt észszel,
de annál nehezebb kezzel vágyódott a penna
után, melyet a titkári teendőik közepett jot
kezelni meg olyan embernek is feladat, a ki
többet üt az irodákban, mint Pohl Károly
állt a pöröly mellett s a ki több pennát for-
gatott, mint Pohl Károly kalapácsot.

Helyesen mondjuk tehát, hogy a mikor
Pohl Károly az ipartestületi titkári állásra
pályázott, benne a nagyravágás, az urhat-
namság rossz szelleme kerekedett felül.

A nagyravágás, az urhatnamság mar-
magában veve nem dicséretre méltó tulaj-
donság, következképpen az ő titkári pályá-
jának kezdete sem jellemzi benne a jozan
gondolkozásu embert.

A mi aztán az ő közel hat évi titkári mű-
ködését illeti, azok láncolatát mind az arny-
oldalra kell feljegyeznünk.

Az ő titkári szereplése miúdjárt az ipar-
testületi alapszabályok 2. szakaszába ütkezik.

Ezen szakasz azt mondja ugyanis a főb-
bek közt, hogy »az ipartestület elzolja: a tes-
tületi tagok közt a rendet és az egyetértést
femlartani.«

Hogy meanyiben működött közre Pohl
Károly titkár a rend és egyetértés megterem-
tése körül, annak Ga-parek Károly volt ipar-
testületi elnök, Lukács-ovic Gyula jelenlegi
elnök, no meg Csépreghy Pal és társai vala-
menyire ipartestületi tagok a megmond-
ható.

Az ipartestületben a rendet csak hirből
ismerik, egyetértésről pedig szó sincs.

Rend nem lehet, mert valaminek a rend-
ben tartáshoz Pohl Károly titkár mitsem
elt, egyetértés még kevesbe, mert, ha a lisz-
tes tagok közt akarna is egyetértés lenni, azt
Pohl Károly titkár minduntalan megzavarja.

Beleüti mindenbe az orrát s a legszebb
mederben haladó dolgokat mivel sem indo-
kolható, butaságát élesen jellemző, arrogans
közbelepiséssel megakasztja, a vitás kérdéseket
gordiusi csomóként összegabalyítja és a sur-
lódó feleket valósággal ökölbírokra uszítja, a
mely gyönyörűséges harezban különben neki
is nyomot hagyott része szokott lenni. — így
magyarázván ő az alapszabályok 2 §-nak e.
pontjában foglalt azon rendelkezést, hogy
»vitás kérdésekre békeltető működés biztosít-
tassék.«

Amennyiben a felek az effele békeltető
működés-nek kitenni magukat nem akarják, a
míg lehet, kerülük azt a házat, melyben az
ipartestület van elhelyezve s a hol a békelté-
tően működő Pohl Károly titkár urálja minden
kintetben a helyzetet.

Pohl Károly az ur az ipartestületben, az
az előjárók törpe rabszolgák.

Hat meg a tagok? Mik azok! Nem is szólva
az iparossegedekekről és tanoncokokról, a kik ő
kelme előtt nem is emberek. Jaj annak az
iparossegédnek, vagy tanoncnak, a kinek a
titkárval dolga akad. Nincs az az elkésztelt
századparancsnok, a ki különben megki-
vanna, hogy a gyalogos rendületlenül álljon
előtte, mint a hogy a titkár ordítózába at-
menő hanggal az előtte alázatossan megjelenő
segédet vagy tanoncot békeltetően arra eleve
inti.

Az ilyen bátorító bevezetés után persze
a segédnek vagy tanoncnak a szava eláll;
ha pedig megmerne nyitni ajkát alazatos sza-
vakra, akkor a titkár gyors békeltető működése
(erősd: arezulütés) után sonka ki lesz rugva.

Van ezolja ilyen viszonyok közt az ujpesti
ipartestületnek?

Feleljen erre az ipartestület előjárósága,
feleljenek a tagok, feleljenek az iparossegédek
s a gyámoltalan tanoncok.

Pohl Károly titkár visszataszító, durva
modorával is rea szolgál arra, hogy szűret
az ipartestületből kitegyek, hat meg ha nem
hagyjuk figyelmen kívül azokat a visszaélé-
seket, a melyeket az iparjogert folyamodó
felek penzeivel cselekedett, visszatartván és
saját ezójaira használván fel — felek által
kezeihez lefizetett ipardíjakat és bélyegkölt-
segeket.

Csodálatos dolog, hogy az ipartestületi
előjáróság az egymásután sürűn felhangzó
panaszok után vizsgálatot saját hatáskörében
nem tartott s Pohl Károly titkár az alapsza-
bályok 11. §-ban adott jogánál fogva stante
pede fel nem függesztette?

Mit szólunk az ipartestületi előjáróság
ezen elége nem jellemezhető mulasztásához?

Talán solidaritást vállalt Pohl Károly tit-
kárval annak minden cselekedeteire nézve?

Lezalabb a titlenség Pohl Károlyval
szemben telj-s joggal arra enged következt-
etni.

Ha pedig ez tenyleg így van, akkor Ke-
mény Gusztáv járási főszolgabíró mint I. fokú
iparhatóság markoljon bele az ujpesti ipar-
testület ügyeibe, ugrassza széjjel annak az
egyed előjáróit s alkossa meg az egész testü-
lelet újra.

Talán már meg is tette volna Kemény
Gusztáv járási főszolgabíró a legerélyesebb
intézkedéseket, ha az ipartestületnél elfajult
botrányos állapotokról, melyeknek egyedüli
előidézője Pohl Károly lakatossegéd titkár, tu-
domást nyert volna, utóbb megis megsokallta

valaki a lakatosbíró viselt dolgait s különösen, mert az országgyűlési választások alkalmából vallásfelekezeti ellen is izgatott, feljelentette a főszolgabírónak, a ki aztán a megelőző fenyítő eljárást igénylő panaszokat amazzal egyesítve végre is elérkezettnek látta az időt, hogy a lakatosbíró ellen eljárjon.

Maga elé idézte Pohl Károlyt és szabályszerű kihallgatás után a következőleg határozott:

13097. sz. Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye Vác felsőjárasi főszolgabíró, mint I. fokú fegyelmi hatóság által Pohl Károly 37 éves, Lengyel-Osztrau (Szálezia) községben született, újpesti illetőségű (ez nem áll. szerk.), újpesti ipartestületi titkár, büntetlen előéletű, vagyontalan újpesti lakos ellen a *büntető eljárásra alkalmat szolgáltató*, a felekezeti közötti gyűlölséget szító irások felhívásnak saját neve alatt titkári minőségben való kibocsátásáért *fegyelmi eljárás rendeltek el s az elővizsgálati jegyzőkönyv, valamint annak melléklete ezen határozat jogerőre emelkedése esetében a budapesti IV—X. ker. járásbíró-sághoz rendeltetik átletetni azzal, hogy a büntető bíróság jogerős határozatáig a fegyelmi eljárás függőben tartatik, a felfüggesztés vád alá helyezés esetén eszközöltek.* A büntető bírósághoz átteendő elővizsgálati jegyzőkönyvvel együtt átletetnek a panaszolt Pohl Károly ellen magánosok részéről kezelt fizetett pénzek jogtalan visszatartása s eltulajdonítása miatt tett feljelentésre vonatkozó iratok is.

Indokok:

Panaszolt beismeri, hogy saját neve alatt bocsátotta ki az elővizsgálati jegyzőkönyvhöz csatolt írott felhívást, melynek szövege kétségtelenül, habár választási szempontból, felekezeti közötti gyűlölségre való izgatást tartalmaz, a mit súlyosít azon körülmény, hogy panaszolt neve mellett titkári minőséget is kiírta, a mit nem lehet függetlenségi párt minőségbeni állásának tekinteni, mert ő a saját bemondása szerint is csak jegyzője a pártnak, tényleg pedig ő az ipartestület titkára.

Ezen határozatot nyomban kihirdetem, Pohl Károly az ellen fellebbezést jelentett be azzal, hogy írásbeli indokait utólag nyújtandja be.

Vác, 1896. évi október hó 25-én.

Kemény, főszolgabíró.

Az első lépés tehát arra, hogy Pohl Károly pusztuljon azon állásból, a melybe magát sikerült becsémpésznie, meg van téve.

Távolról sem tartjuk elég erélyesnek a főszolgabíró előzetes intézkedését, mert e veszedelmes embert a további működéstől rögtön meg kellett volna fosztania, de mert tudjuk, hogy a fenyítő bíróság hamarosan el fog banni vele, megnyugszunk a határozatban.

Hogy mily aljasan viselkedett a lakatosbíró a választási időszak alatt, a miért majdan lakóháza kell, kitérünk az alább kivonatban közölt s Pohl Károly által egyes vidéki választóhoz intézett levelekből.

Ime az egyik:

„Tisztelt Lukács János urunk Hőviz.

Van szerencsenk értesíteni, hogy a függ. párt Újpesten nagyon szívdán áll. (!)

A zsidó Volfner-párt ha tüzzel-vassal dolgozik akkor sem képes 400 drb gyszmagyart összeszedni 1400 választó közül, zsidó csak 270 drb van kinek választó joga van.

A függetlenségi párt tehát tulsúlyban van. (!) Csak a lőre a győzelem a miénk lesz; felvilágosítani kell a polgárokat, hogy zsidóra ne szavazzanak, mert bizony szegény lenne az, ha ezen híres kerületben egy ilyen igénytelen zsidó gyerek képviselő lenne stb.“

Tovább a másik:

„Tisztelt Benedek András ur!

... A csábítás és vesztegelés minden eszközt felhasználja a megfizetett zsidópénzt, a melynek anyyi köze sincsen a magyar hazához, Kossuth Lajos országához, mint a kormánynak a tisztességhez. Be akarják kölni szemünket, hogy megfigyalkozhassunk, mert a megfizetett ember lesz 50 kros magyar és zsidó stb.“

Ilyen s ehhez hasonló, a zsidóság elleni

gyűlöltre izgató levelekkel árasztotta Pohl Károly a vidéki választókat.

Nem mellő, hogy ezért is bűnhődjek?

A mint értesülünk az ipartestületi előjáróságban is felette ekéseredett hangulat uralkodik ellene, sőt mint biztos forrásból tudjuk Lukácsovits Gyula, a ki bár iparkodott a Pohl Károly megteremtette botrányos állapotoknak véget vetni, de a mételeyt kiirtani nem tudta, undorodik a szennytől, a piszoktól és megválna elnöki állásától.

Ezt mi végtelenül sajnáljuk, mert meg vagyunk győződve, hogy a mint nem tőrtek meg tisztességes munkaszerető társai őt a gyarukban a poroly mellett, s a mint kirugta őt a »Nándor«-egylet, melynek jegyzőjévé toltta fel magát, azonképen nem tűri meg őt a tisztességes ipartestület a zóldasztal mellett s kiakolbolintja őt kebeléből mintha soha ott se lett volna.

Ha nem teszik, megteszi a bíróság!

—s—l.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Volfner Tivadar országgyűlési képviselőnk az imént lefolyt választási izgatás következtében megrongált egészségének helyreállítása végett rövid néhány napra Abbaziába, illetve Velencebe utazott. Vele ment Zsoldos János főjegyző is, a kinek régebbi szívbaja ugyancsak a választási mozgalmak alatt akut jellegűt öltött s a kinek pihenésre és enyhe levegőre van szüksége.

E helyen jelezzük, hogy Lind János községi bíró a községi képviselőt tagjait f. hó 7-ére értekezletre hívta össze a felett tanácskozandó, hogy Volfner Tivadar országgyűlési képviselőnk hazatértekor illő ovációban részesítsék.

— **Személyi hírek.** A király Dániel Ernő kereskedelmi miniszternek az ezredéves kiállítás rendezése körül szerzett érdemeinek elismerésül a »báró«-czimet adományozta.

— **Esküvő.** Wolf Gergely dr., magy. áll. vasúti igazgatósági fogalmazó november 3-án tartotta esküvőjét Ott Mária kisasszonnyal, újpesti polg. leányiskolai tanítónővel Budapesten.

— **Eljegyzés.** Bröder Mór helybeli kereskedőség eljegyezte Spitzer Ignácz helybeli vendéglős szerzetremelő leányát Róza kisasszonnyal.

— **A népfőlkelő szemle.** Az elhalasztott népfőlkelő szemle f. évi november 21., 22. és 23-án fog Újpest községében megtartatni. Még pedig: 1. Valamennyi újpesti illetőségű névze f. é. nov. 21-én. 2. Az Újpesten tartózkodó idegenekre névze 1865—1869. évfolyamig szinten f. é. november 21-én. 3. Az 1859-től 1857. évfolyamig f. é. november 22-én. 4. Az 1856-tól 1854. évfolyamig f. é. november 23-án.

— **Az „Újpesti Sakk«-kör** f. hó 9-én hétfőn este 7 órakor tartja alakuló-gyűlését a Keil-féle kávéház egyik melléktermében. A gyűlés tárgya lesz: Az alakulás kimondása, alapszabályok kidolgozása végett bizottság kiküldése, a kör helyiségének meghatározása különös tekintettel arra, hogy több oldalról teteltet ajánlat ez irányban; az alapszabályok leérkezéig ideiglenes fiztíkar választása stb. Az érdeklődők figyelmet felhívjuk ezen nemes játék terjesztése és fejlesztése czéljából alakuló körre annál inkább, mert értesülünk szerint elére oly férfiak állanak, kik Újpest társadalmában eddig is kiváló szerepet játszottak s a kik bizonyára minden sakk-barátot lárt karokkal fognak a körbe befogadni.

— **Bucsuzás.** Has Lipót a helybeli Volfner és Társ cégnek számos éven át volt irodafőnöke, Budapestre való átköltözködése alkalmából mindazon ismerősök és jóbarátaitól, kiktől személyesen el nem bucsuzhatott, lapunk útján mond Istenhozzádot.

— **Munkások vasúti jegei.** A m. áll. vasúton a munkások heti berletjegyei: Patota, Újpest és Budapest között november hó 1-től az összes helyi vonatokra érvényesek.

— **Ujenczösszeírás.** Mar javában folyik a községében és tart e hó végéig. Figyelmeteljük tehát azon ifjakat, a kik 1874., 1875. és 1876. évek egyikében születtek, hogy összeírásuk végett annál inkább is jelentkezzenek e hó végéig, mert különben büntetés éri őket.

— **Az újpesti vasúti hid mútanfordéri be-**

járása. Alig van gyerek Újpesten és Rákospalotán, a ki az újpesti Dunaágon s az úgynevezett szunyogszigeten s a nagy Dunán keresztül épített vasúti hidat még embrió korában s hova-további, — hogy úgy mondjuk — fejlődése stádiumában és most, mikor már teljesen kész, ne látta volna. Nos, ezt a hidat az arra hívatott bizottság mult hó 31-én keresztül-kasul bejárta, megvizsgálta, megpróbálta, miközben azt szépek, jonak, sőt nagyszerűnek találta s annak utána a közforgalomnak átadta — a szintén készen levő s ezen hidnak jobbról-balról folytatását képező budapest-óbudai vasútvonattal együtt. A bizottságot Stettina József kereskedelemügyi minisiteri osztálytanácsos vezette, míg a jelenvolt 52 bizottsági tag közül Újpest községet Lindt János községi bíró és Gerő Zsigmond községi esküdt képviselte. Magát a hidat illetőleg, mely gyalogközlekedésre is szolgál, Újpest képviselői csak annyiban találtak kifogást, hogy a gyalogjáró a szigeten annak Újpestfelőli oldalára helyeztessek el, a mit a bizottság helyeselt s egyben el is rendelt. A vasút vonalat illetőleg Gerő Zsigmond esküdt kifogásolta azt, hogy a vasúttal a Dugonits-utca zsákutczává lett, mert ott a vasút átjárót nem létesített. Ennekel fogva megfelelő átjáró létesítést kívánta, hogy a Dugonits-utczának folytatása legyen, a bizottság ezt kivihetőnek nem találta, mert a szoros közt az átjáró által felteveszélyes pontta avattálnak; ellenben ugyancsak Gerő Zsigmondnak azt a kívánsággal, hogy a percz-utczai átjáró kiszélesbíttessek, jegyzőkönyvbe vette, de a kiszélesbítést ezúttal el nem rendelt. Ezeknél sokkal fontosabb Gerő Zsigmond községi esküdtnek az a kifogása, hogy a vasútnak Újpesten sem személy, sem áruforgalomra berendezett állomása nincs. E nélkül a vasút Újpestre névze teljesen értéktelen semmi. A vasútvállalat nyomban ígérelet tett, hogy a személyszállításról gondoskodni fog, amde a teherfel- és lerakodhatást még csak kilátásba sem helyezte, viszont Gerőnek felszólalására a bizottság több tagja, köztük Jármái műszaki tanácsos és Meszölg megyei jegyző ígérelet tettek, hogy a mennyiben áruforgalomra lerakodóhely nem létesíthetnek, befolyásukat érvényesíteni fogják arra névze, hogy az Újpestre szelő árúk után a székesfővárosnak járó kövezetyám elengedtessek. A bejárás befejezte után a bizottság az új vasútvonalon a városba tert s az István főherczeg-szállóban gyűlekezett fehér asztal melle, a hol Gerő esküdt átadta a szót szerettelt bírónak Lindt Jánosnak. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az országban ily hosszúságú hid nincsen. Teljes hossza 1 kilométer és 200 méter. Az építést a Giovanni Marsaglia vállalkozó cég teljesítte te. A vasalkatreszek reszben a Schlick-féle es resztai vasöntőből, reszben a magyar államvasutak gépgyárából kerültek ki. A mi szinten felemlítendő, az építkezés alatt egyetlen számbavehető baleset sem fordult elő. A hidat érdemes megtekinteni s a mennyiben a gyalogjáró e hó 15-én megnyílik, ajánljuk olvasóinknak a tanulságosan szórakoztató ingyenes sétát.

— **Ismet a budapesti közúti vasúttársulat.** Nemesak az újpestieknek, hanem a rákospalotaiaknak is van bajuk vele. Nem az a kifogásuk a mi a miénk, hogy tudniillik még ma is csak probajaratokat rendez Újpest-rákospalotai vonalán a villamos üzemmel, mert nekik kenyelmesebb a Bodendorff-féle villamos, hanem azért vaunak felháborodva, hogy Rákospalota községben minden kisajátítás, minden megkerdezés nélkül kiterőnek czeljaira önkényűleg területeket foglal el, majd azokat felhagyja és más helyen turja fel az utcát és rakja le a váltókat, a vezetékartó-oszlopokat pedig beállítja a gyalogjáróba, mintha bizony Rákospalotán gyalog nem is szabad volna járnai, csak az ő villamosan pénzert és mintha bizony öve lenne az egész Rákospalota. Csak hogy a rákospalotaiak különb legények, mint az újpestiek; ókja körmire koppautanak a társulatnak s egyenesen mennek a kereskedelmi mintszierhez, aki bizonyára eltalálja a modját a kedves compániát ráuczbaszedni. Tanulhatna Újpest e reszben Rákospalotától.

— **Baleset.** Sturm József a »Magyar pamutipar r. szv.-társ.« gyáranak munkását baleset érte pénteken a gép saját vigyázatlansága folytán elvitte bal karját. A Károlyi-kórházba szállították.

Egy gyakornok azonnali belépésre felvétetik
Sonnenfeld Lina és Fiai vaskereskedésében Ujpest, Árpád ut 23. sz.

Felhívás!

»Az ujbpesti általános önségelyző-egylet mint szövetezet« 1897—1900 vegeig terjedő

hatodik évtársulatát

1896 januar hó 1-én nyitja meg.

Felkérletnek mindazok, kik az ezennel hirdetett újabb évtársulatnak tagjai kívánnak lenni, hogy az üzletreszjegyzes iránt f. évi november 8-tól december hó 31-ig intézkedni sziveskedjenek, minthogy az itt jelzett időn túl ezen évtársulatba tagok fel nem vétetnek. A beiratási díj üzletreszjegyent 25 kr.

Jegyezni lehet: az »Ujbpesti Takarekpenztár« épületében levő egyleti helyiségben (főut 17. sz. a.), **Diamantstein Lajos** igazgató-elnöknel (Ujbpest, főut 10) és **Fischer Antal** fűszerkereskedő urnál (főut.)

Ujbpest, 1896 november havában.

1 **Az igazgatóság.**

Pályázati hirdetmény.

Alulírott egyesület választmányi határozat folytán ez évben 35—40 fű és 15—20 leány felruházását mondotta ki, melynél fogva a szükségrendő ruházati cikkek (eszima, cipő, nadrág, köpeny, szoknya, kalap, kendő) szállítására ezennel pályázatot hirdet.

A felruházandók 6—12 év közti idős iskolásgyermekek és ezeknek mérték után készitendő a ruházat.

A ruházati cikkek szállítása legkésőbb f. hó 30-ig történeendő.

Ajánlatok zárt borítékban legkésőbb folyó hó 12-én déli 12 óráig egyletünk elnökénél (lakik mező-utca 15. szám alatt) nyujtandók be.

A központi asztaltársaságból alakult gyermekbarat egyesület.

Meghívás.

Az »Ujbpestvidéki Önségelyző Szövetezet« f. évi november hó 14-én. (szombaton) d. u. 3 órakor az »Ujbpestvidéki Takarekpenztár« hivatalos helyiségében tartja meg

alakuló közgyűlését

melyre a belépési nyilatkozatot aláirt t. ez. tagok tisztelettel meghivatnak.

A közgyűtés napirendje:

1. Az alapszabályok végleges megállapítása
2. A szövetezet megalakulása iránti határozat.
3. Az igazgatóság, választmány és felügyelő bizottság megválasztása.
4. Netaláni indítványok.

Kelt Ujbpesten, 1896 nov. hó 6-án.

Dr. Kis Sándor

Dr. Hédervári Samu

alapítók

Egy üres telek

1040 négyszögöles, bekeritve főut- és Deák-utca sarkán szabad kézből eladó, esetleg bármi célra haszonbérbe vehető.

Bővebb értesítés Weisz Armin és fiai börgyáros cégénél Ujbpest, váczai ut 40. sz. a. kapható.

Eladó telkek.

Az »Ujbpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesitést nyerhetnek minden héten *szerdán délután 3—5 óra* közt a bank helyiségében Ujbpest, Árpád ut 3. szám.

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő-, papir- és nyomtatványszállító

Ujbpest, Árpád (fő) ut 15., fióküzlet Károly- és templom-utca sarkán.

Ajánlja kitünő minőségű „Schön Aluminium“ irótoliat dus választéku raktárát a legfinomabb **csontlevélpapirból** elegáns dobozokban. 1897. évre szóló naptárak és kalándáriumok már megjelentek és nálam kaphatók.

Mindennemü nyomdai munkák u. m.: üzleti tudósítások-, számlák-, levélpapírok és boritékok cégnyomással-, **báli- és esketési meghívók**-, hivatalos- és egyesületi nyomtatványok a legfinomabb és legpontosabb kiállitásban szállittatnak.

Üzleti könyvek-, rajz- és írószerek, valamint minden e szakmába vágó cikkek kifogástalan minőségben legjutányosabb árak mellett kaphatók.